

**КОНЦЕПЦИЯ**  
**ЗА РАЗВИТИЕ НА**  
**БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО**  
**ЗА ПЕРИОДА 2013 - 2016 г.**

**ДИАНА ДИМИТРОВА**

## СЪДЪРЖАНИЕ

Увод .....	3
Развитие на БНР като обществена медия.....	4
Организация и управление на БНР, редакционна структура.....	6
Програмни намерения и приоритети.....	8
Програма „Хоризонт”	
Програма „Христо Ботев”	
Програма Радио България	
Програма Радио София и Радио Бин@р	
Регионални радиостанции	
Интернет страница	
Технологично развитие на БНР .....	12
Финансиране на БНР, форми и механизми за контрол.....	12
Заклучение.....	13

## Увод

Българското национално радио е обществено значима стопанска структура, работеща активно на медийния пазар. Затова и менажирането му трябва да бъде прецизно разработено както в аспекта обществена медия, така и в посока стопанско управление. Основната отговорност и ангажимент за всеки един управляващ екип е правилният подход към предизвикателствата, пред които е поставен общественият радио оператор – административна реформа и актуализиране на програмните формати и профили. Сред акцентите са и дигитализация и унифициране на вътрешната система на медията, модернизиране на интернет страницата на БНР, създаване на програма, базирана на последно поколение информационни технологии, насочена изцяло към аудиторията между 18 и 35 г., реализиране на предаване за малцинствата, гражданските и човешките права.

Основното предимство на радиото е бързина и общодостъпност на информацията. Съвременните технологии позволяват дори и през личния си мобилен телефон, в реално време да получавате актуална информация, без да полагате каквито и да било усилия. Точно тази специфика на радиото трябва да бъде използвана най-рационално и доразвита.

БНР е и културна институция, която не само популяризира постиженията на българската култура, но и която създава творчески продукт. Тук трябва да отбележим уникалния, не само за българския ефир, Радиотеатър, който е печелил редица международни награди. БНР осигурява и поддържа и база за развитието и представянето на значими музикални продукции – Голям Симфоничен оркестър, Биг бенд, Смесен хор, Народен оркестър, Детски радиохор, Вокална група „Радиодеца”.

В годините на прехода работещите в радиото, на всички нива, доказаха, че могат да отстояват правата си – своите и на тези, за които работят – слушателите. Работата с такъв колектив е гаранция, че тези които го ръководят имат ясен индикатор за правилността на своите решения и действия.

## *Развитие на БНР като обществена медия*

Сред основните характеристики на обществената медия са – всеобхватност и прецизност на информацията и създаване на стойностен творчески продукт. Обществената медия също така спомага за развитието на общество във всеки един аспект и защитава правата на всеки един гражданин.

Предстоящата дигитализация ще улесни и разшири достъпа до медийния продукт на радиото. Актуализацията на програмите и осъвременяването на условията и критериите за работа ще разширят обхвата на информацията и ще спомогнат за представянето на проблемите на хората от всяка една точка на страната. Цифровизацията на радиото ще унифицира вътрешната му система и ще осигури възможността с по-малък финансов и човешки ресурс да се създава повече и по-качествен информационен продукт. В контекста на обществените функции на БНР, трябва да бъде заложено и изискването, най-малко 30 на сто от музиката излъчвана по всички програми на медията да бъде българска продукция.

Акцентът в бъдещото три годишно развитие на БНР трябва да бъде: Утвърждаването му като една от институциите с най-висок рейтинг на доверие в обществото, отстояването на програмната и финасовата независимост.

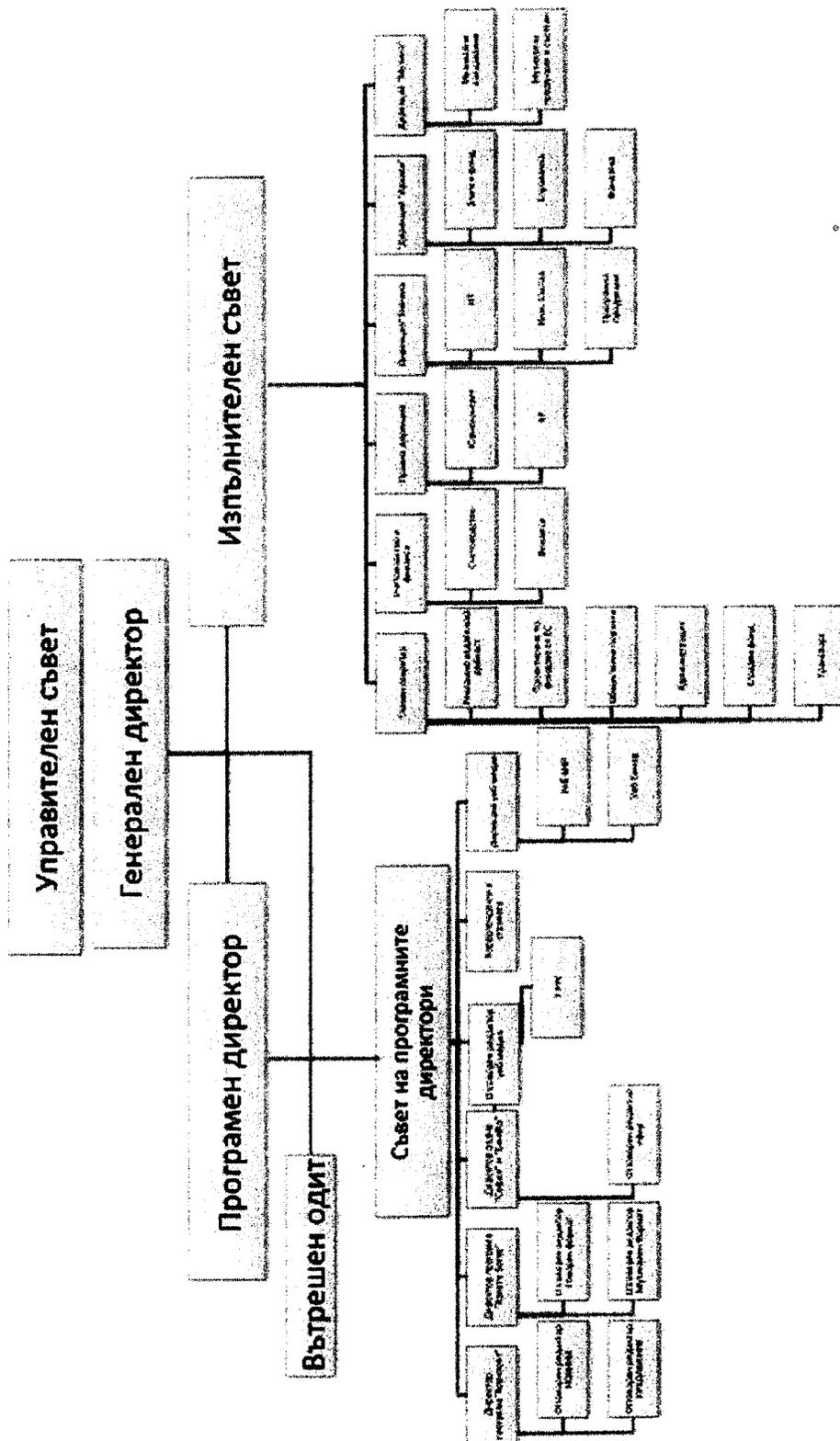
Визията и приоритетите, на които се базират тези цели са:

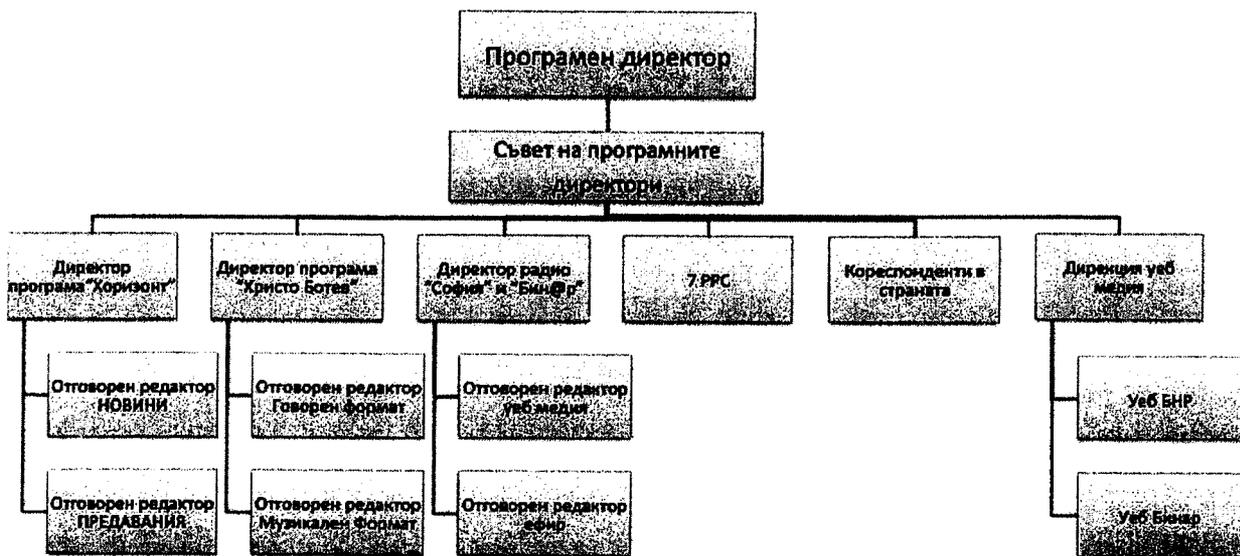
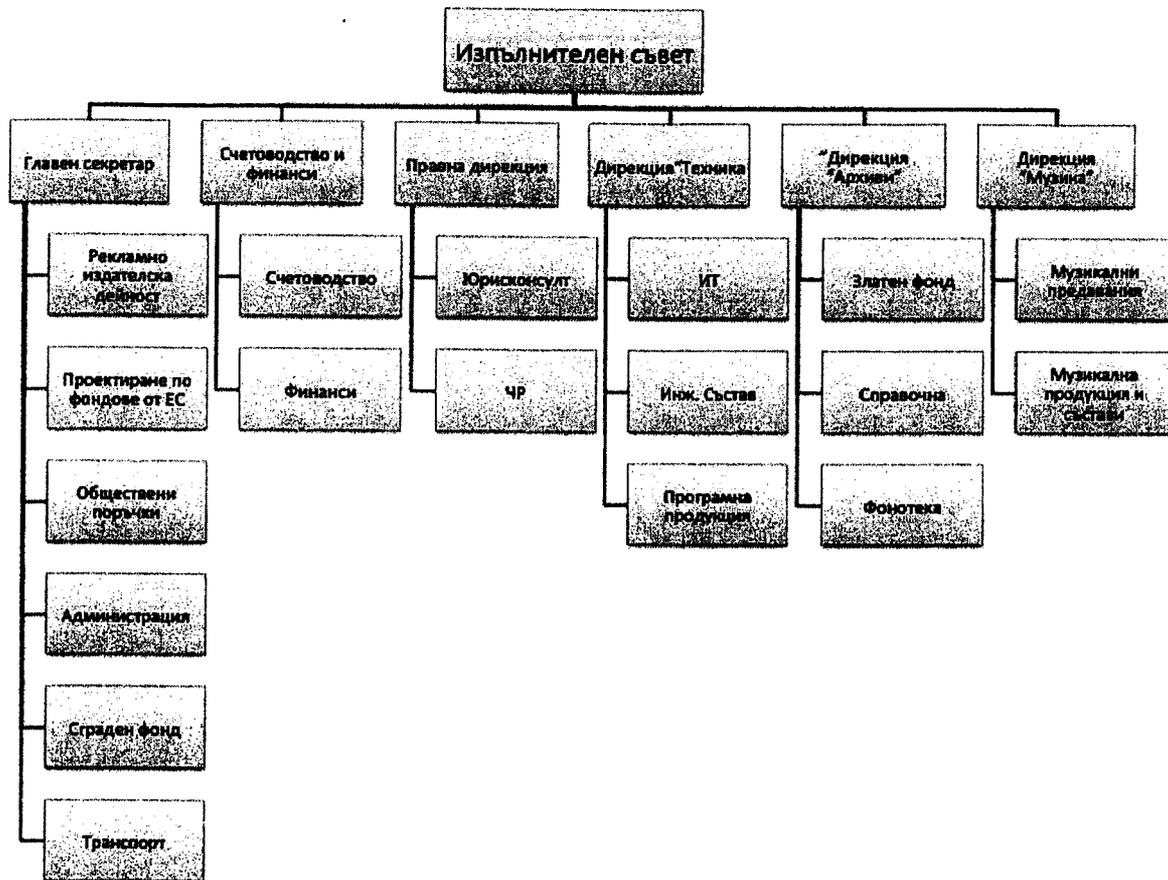
- Изготвяне на анализ, съвместно с водещите журналисти, за състоянието на всяка една от програмите в БНР и изработване на стратегия за форматиране на профила ѝ и развитието ѝ. Ще бъде изработена и платформа за взаимодействието между програмите, взаимното използване на продукта, който дава всяка една от тях . Стратегията ще бъде качена на сайта след одобрението ѝ от структурите на БНР.
- Обединяване на Радио Бин@р и Програма Радио София в интернет радио, което да се излъчва и на цифров сигнал. Програмата му ще бъде насочна изцяло към аудиторията между 18 и 35 години. Ще бъде създаден нов, интерактивен уебсайт, с апликация за мобилни телефони, който да позволява на слушателите да общуват с радиото „в движение”, възможност за слушане и сваляне на подкасти и т.н.
- Изработване на проект за предаване за човешките и гражданските права по Оперативна програма развитие на човешките ресурси /ОПРЧР/ и ОП „Наука, образование и интелигентен растеж”. Предаването ще се излъчва два пъти седмично по Програма „Христо Ботев”. От всяко предаване ще бъдат изготвяни 10 минутни модули, съдържащи аценти, послания, конкретни казуси, решения на проблеми,

препоръки на експерти и т.н. Тези модули ще бъдат излъчвани в същата седмица в останалите програми на БНР.

- Сключване на договор с МВР, Противопожарна и Гражданска защита, КАТ за съвместна дейност при природни бедствия, аварии и катастрофи. При сериозни форсмажорни обстоятелства населението може да бъде информирано и инструктирано непрекъснато и то с постоянно актуализираща се информация чрез ефира, интернет и мобилна версия на сайта. Инструкциите за всеки един вид бедствие ще бъдат изготвени от специалистите за конкретното направление и ще бъдат налични постоянно в студията и компютърната система на радиото.
- Повишаване на квалификационното равнище, технологично и редакционно на работещите на всички нива в БНР. Допълнително финансиране на тази дейност ще се осигури по проект по ОПРЧР и ОП „Добро управление”.
- Разработване на система за работа със стажанти и в редакционните и в техническите екипи. Това подразбира създаване на правила и условия за задържането на работа в БНР на най-добре справилите се с ангажиментите си по време на стажа, на хората показали потенциал за развитие.
- Реформиране и редуциране на административната структура.
- Унифициране на техническото оборудване. Основната част от средствата ще бъдат осигурени по проект по ОП „Предприемачество и иновации”. Ще бъде актуализиран инженерният състав и ще се подобри осезаемо комуникацията и субординацията между програмите.
- Дигитализиране на Златния фонд и Фонотеката по програмата на ЕК „Европеана”.
- Изработване на нов сайта на БНР, създаване и на мобилна версия и профил в социалните мрежи.
- Актуализиране на вътрешно нормативните актове съобразно променената вътрешна и външна среда, в която ще работи общественият оператор. Изработка на правилник за работа в медията, който да обхваща абсолютно всички звена.
- Продължаване на маркетинговата политика за увеличаване на собствените приходи от издателска дейност, лицензионна, импресарска и звукозаписна дейност.
- Оптимизиране на разходите и публикуване на интернет-страницата информация за бюджета на общественото радио и как се изразходва.

Организация и управление на БНР, редакционна структ





## ***Програмни намерения и приоритети***

Истинският индикатор за обществения характер на медията е програмният ѝ продукт. Всеобхватността на излъчената в ефир информация, нейната обективност и актуалност са отличителен белег и днес на всички програми на БНР. Обществената значимост на медийния продукт ще бъде доразвита и обогатена. Ще бъдат изчистени профилите на отделните програми и предавания.

### ***Програма „Хоризонт”***

Това е 24-часовата информационно-музикална програма на БНР. Новини на всеки кръгъл час и кратки новини на 30 мин. е успешен формат, който е утвърден. Може да се обсъди възможността в пиковите часове и предпразнични дни и на 15 мин., и на и 45 мин. да се излъчва кратка информация за пътната обстановка в столицата и страната. Тази информация, разбира се, ще е заложена и във всички останали емисии. Непроменени остават и фиксираните обзорни емисии – 00.00 ч. ; 07.00 ч. ; 12.00 ч.; 15.00 ч.; 18.00 ч.; 21.00 ч. Тези емисии се комутират в тези часове и по другите програми на БНР и регионалните радиостанции. Ще бъде възстановено звеното, което проследява 24 часа, в реално време световните новини и подготвя на текст и със звук международните новини за новинарските емисии.

Продължителността на програмните модули ще бъде уеднаквена. Визията ми е да се запазят утвърдените и спечелилите слушателското доверие предавания “Преди всички”, “Хоризонт до обед”, “12+3”, “Нещо повече” и “Нощен Хоризонт”. Първите четири се излъчват в часовия отрязък 06.00 -18.00 ч. Те, и четирите, ще бъдат с продължителност от по три часа и ще бъдат с много ясна тематична насоченост. „Преди всички” ще акцентира на бързата актуална и сервизна информация и на кратките интервюта и коментари по най-значимите обществено-политически теми от започващия ден и от събития през изминалата нощ.

„Хоризонт до обед” акцентира на социалните теми, образование, здравеопазване, икономика, екология, туризъм, култура и европейски теми. Тук е мястото и на 10 минутните модули, подготвени от предаванията по Програма Христо Ботев за човешките и гражданските права.

„12 +3” е сред най-популярните предавания. В стегнат информационен стил то ще проследява темите от деня в развитие с много преки репортажи и актуални интервюта и коментари.

„Нещо повече” е обзорното обществено- политическо предаване, в което са представени, коментирани, анализирани ключовите събития от деня от България, Европа и Света. Първият час на предаването от 15.00 до 16.00 ч. ще се прави изцяло от регионалните радиостанции и ще бъде посветен на събитията, проблемите, новините от съответния регион.

Тези четири предавания работят много активно с регионалните радио станции и кореспондентите на БНР в страната и чужбина, а също така, ползват и готов медиен продукт, излъчен по другите две програми на БНР.

В интервала 18.00 – 21.00 ч. много спорт и новини от по 3 мин. на всеки 15 мин., предимно трафик. Всичко това ще бъде съпътствано с музика.

От 21.00 ч. до 24.00 ч., интервалът е в пряка конкуренция с телевизиите – поне до 22.00 часа, когато свършват игралните филми. Тези три часа ще бъдат разделени на две. От 21.00 до 22.00 ч. се излъчва синтезирана подборка от най-важните интервюта, репортажи, коментари, анализи през изминалото денонощие. Те е добре да бъдат селектирани тематично: водещата тема за деня, икономически и социални новини, политически, спортни, европейски, световни. От 22.00 – 24.00 ч. ще бъдат пускани тематични музикални предавания - за ретро музика, рок, алтернативна, джаз, електронна и т.н.

От 00.00 ч. до 03.00 ч. – „Нощен Хоризонт”. Това е предаването в по-разговорен стил със слушателите и много музика.

От 03.00 ч. до 06.00 ч. – през първия час се излъчва отново синтезираната подборка от най-важните интервюта, репортажи, коментари, анализи през изминалото денонощие, а от 04.00 ч. до 06.00 ч. се излъчва предаването, подготвяно от РРС-та „По първи петли”.

Максималната продължителност на всяко интервю по „Хоризонт” е 7 мин., във всеки един часови отрязък през делничните дни. Ако най-важните въпроси, планирани за интервюто, не могат да бъдат изчерпани за това време, интервюто се разделя на две части.

Съботно-неделните предавания на програма „Хоризонт” се запазват, като музикалните трябва да бъдат актуализирани във всеки един аспект. Те също са с продължителност 3 часа.

Седмичният обществено-политически обзор „Неделя 150” трябва да бъде модернизирани и обогатен звуково. Необходими са нови водещи с по-динамично радиоповедение.

Предаванията по програма „Хоризонт” се излъчват само на живо. На запис е единствено първият час на предаванията в часовете пояси: 21.00 ч. – 24.00 ч. и 03.00 ч.- 06.00 ч.

### ***Програма „Христо Ботев”***

Тази програма има заложибите да бъде европейската програма в българския радио ефир. Може да бъде разделена на два основни формата от по 12 часа – говорен и музикален. Говорният е от 09.00 ч. до 21.00 ч., а музикалният е от 21.00 ч. до 09.00 ч.

Говорният информационно дискуссионен формат трябва да бъде доразвит тематично с култура, културен туризъм, образование и наука, връзката наука-бизнес, екология, европейски и световни практики и програми в тези области. Продължителността на всеки модул е два часа. Новините от тези предавания трябва да бъдат ефективно използвани от останалите две програми на радиото. За целта дневните схеми на всяка една програма ще бъдат съгласувани принципно от предния ден и още веднъж, вече окончателно утвърдените - в началото на деня на излъчване. Ще бъде изработен в системата на радиото механизъм за обмен на информация и съгласуване между отделните програми на БНР.

Тук трябва отново да споменем уникалните за БНР постижения в радио ефира – Радиотеатъра, Детската продукция и продукцията на Хумор, сатира и забава. Те са изключително стойностни, не само заради факта, че нямат аналог като радио продукт у нас, но и с качеството, ефекта и посланието на творческия продукт.

Музикалният формат трябва да продължи да се ползва от уникалния за БНР шанс да бъде част от европейското музикално пространство чрез излъчването на концерти, опери и големи световни музикални събития на живо чрез мрежата на Еврорадио. Редакционният статут на програмите „Хоризонт” и „Христо Ботев” и като структура, и като бройка, и като механизъм за взаимодействие между програмите, също ще бъде променен. Преди това, обаче, тази съществена промяна в управлението на програмите ще бъде подложена на обсъждане във всяка една от тях.

### ***Програма Радио България***

Програма Радио България се закрива.. Тази програма е със затихващи функции, а и в контекста на настоящата международна конфигурация и технологично развитие, се обезсмисля, при условие, че всяка една програма може да се слуша в реално време на живо по интернет от всяка една точка на света. Част от работещите в програмата ще бъдат пренасочени към сайта, където ще качват най-значимите новини от България на различните европейски, включително балкански езици. Друга част от тях може да бъдат

изпратени като кореспонденти на БНР в страните, където има големи български общности.

### ***Програма Радио София и Радио Бин@р***

Обединяване на Радио Бин@р и Програма Радио София в интернет радио, което да се излъчва и на цифров сигнал. Програмата му ще бъде насочна изцяло към аудиторията между 18 и 35 години. Реално, част от ефирното радио ще прелива в интернет радио, което използва не целия, а само селектиран от ефира продукт, защото Уеб медията е фрагментарна. Целта е да получиш максимума за малко време. За функционирането на този тип медия е необходим малък, но много компетентен екип от млади хора, който да реализира една предварително добре изработена концепция. Важна е и добрата координация между ефир и интернет.

Ефирната програма, която трябва да е качена на цифров сигнал, ще даде трибуна на младите хора да споделят не само идеите си, изискванията си, очаквания си, но и ще им предостави възможността да влязат в пряк диалог с представителите на институциите. Екипът, също така, трябва да избере и името на програмата. Качването на Програма Радио София на цифров сигнал ще осигури пълноценното ѝ функциониране, което към момента е запушено, защото се излъчва на честотите, предоставени на парламента.

БНР разполага с ново съвременно оборудване, което изцяло може да обезпечи тази комбинация между ефирна и онлайн медия. За нея ще бъде изработен и нов, интерактивен уебсайт, с апликация за мобилни телефони, който да позволява на слушателите да общуват с радиото „в движение”, възможност за слушане и сваляне на подкасти и т.н. Този сайт е и много добра възможност за популяризирането на българската култура във всяка една точка на света.

### ***Регионалните радиостанции***

Техният профил също трябва форматно да бъде унифициран. Същевременно, както вече беше отбелязано, предстоящата дигитализация ще осигури възможността с по-малък финансов и човешки ресурс да се осигурява повече и по-качествен информационен продукт от всички кореспонденти в страната. Трябва значително да се

разшири обхвата на информацията – новини, репортажи, интервюта от по-малките населени места, от градовете и селищата, където има сериозни социални проблеми.

### ***Интернет страница***

Живеем в ерата, когато, ако те няма в интернет, ти не съществува за мнозинството потребители на каквато и да е информация. Интернет страницата на БНР ще бъде изцяло обновена технологично, визуално и съдържателно. Чрез сайта, освен, че ще могат да се научават най-важните новини, ще може във всеки един момент по избор да се слуша в реално време и всяка една от програмите на радиото. Ще бъдат публикувани и съдържанията на програмите. Ще има препратка и към селектираните по теми и архивирани интервюта, репортажи, анализи, коментари. Така, всеки, който се интересува от дадена тема, ще има възможност да я чуе в реално време, или да я прослуша когато му е удобно. На сайта журналистите, работещи в БНР, ще публикуват и своите анализи и коментари на важните събития, свързани с обществено политическия живот на страната. Ще бъде представена управленската структура на БНР и как се използва бюджета на радиото.

### ***Технологично развитие на БНР***

Коментирах неколккратно предстоящата дигитализация на обществения оператор и предизвикателствата, които съпровождат този процес. Едно от най-стойностните му предимства е, че така ще се изгради единна мрежа на звука в цялостната система на БНР, което е предпоставка за икономии на средства от вътрешна комуникация. Неминуемо ще бъде подобро и качеството на звука. Нужно е още:

- Продължаване на цифровизацията на архивите – музикални и говорни;
- Постигане на пълна дигитализация на радиопроизводството вътре в радиото;
- Преглед на съществуващите предаватели и преценка на тяхната целесъобразност;
- Продължаване изграждането на собствена мрежа от малки предаватели за националните и регионалните програми.

### ***Финансиране на БНР, форми и механизми за контрол***

При запазването на финансирането от държавния бюджет, трябва точно да се определи колко струва минута ефирно време и да се изчисли общия годишен брой часове

радиопрограма. Това ще създаде необходимата база за договаряне с Министерството на финансите за остойността на един час радиопрограма.

Тези параметри са много важни и ще облекчат воденето на преговори с Министерството на финансите при договаряне на бюджетната субсидия. Същевременно това ще спомогне и за прозрачността и контрола над бюджета на БНР. Необходимо е, също така, да се изработи стратегия за капиталовите разходи.

Важно е да бъдат използвани всички възможности и механизми за оптимизиране щата на БНР. Най-същественото, обаче, е оптимизирането на работния процес чрез въвеждане на новите технологии и повишаване на квалификацията на служителите. След редуцирането на щата в БНР, фонд работна заплата задължително трябва да бъде запазен, за да може от наличните средства да бъдат повишени заплатите на работещите. Допълнително ще се търсят средства и чрез кандидатстване по европейските структурни фондове.

Контролът ще бъде въведен на всички нива на управление чрез:

- Анализ на всеки шест месеца на разходите за издръжка на всеки отдел;
- Контрол над програмите и предаванията на база на социологически и пийпълметрични изследвания и определяне на тяхната ефективност;
- Публикуване на всички разходи и заплатите на ръководния екип на интернет-страницата на БНР

### ***Заключение***

Основната цел на тази концепция е административна и програмна реформа на БНР, която се състои в прецизиране профила на формата на отделните програми. Дигитализирането на радиото е другият значим момент.

Международната дейност на БНР е много добре развита. Ще бъде продължена съвместната работа с EBU, базирайки се на изградения вече много добър имидж. Ще се доразвива и дейността в насока двустранни отношения с други организации и национални радиостанции. Ще продължи съвместната работа при реализирането на проекти с Евросоник и Евранет.

Всички тези идеи, цялата визия за предстоящото три годишно управление на БНР, няма да бъдат успешни и ефективни, без компетентен ръководен екип с кауза и без подкрепата на работещи в медиата на всички нива.